

Ἐντελῶς ξένος, πάντοτε μετὰ τοῦ ξένος πρὸς ἐπίτασιν τῆς ἐννοίας τῆς ἀλλοτριότητος: Ὁ δεῖνα εἶναι ξένος καὶ ἀπόξενος πολλαχ. || Ἄσμ.

Ἄσπρη παράσπρη βαμπακὰ ποῦ εἶχα ᾽ς τὴν αὐλή μου, τὴν σκάλιζα, τὴν πότιζα, τὴν εἶχα γιὰ δική μου, μὰ ᾽ρθε ξένος καὶ ἀπόξενος, ἤρθε καὶ μοῦ τὴν πῆρε Πελοπν. (Οἶν.)

ἀποξενυχτίζω Ἀθην. κ.ά.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. ξενυχτίζω.

1) Διέρχομαι τὴν νύκτα ἄγρυπνος: Μ' ἔπιασε ἀγρυπνία καὶ ἀποξενύχισα. Σὰν ἀποξενυχτισμένος φαίνεσαι (νυσταλέος).

2) Μετβ. συντροφεύω τινὰ ἄγρυπνος, οἶον τὸν νεκρόν, τὸν ἀσθενῆ: Ἀποξενύχτισαν τὸν νεκρὸ μὲ μοιρολόγια. Συνών. ξενυχτίζω.

ἀποξενώμα τό, σύνηθ. ἀποξενώμαν Πόντ. (Τραπ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀποξενώνω.

Τὸ νὰ θεωρῇ τις κἀνένα ξένον, ἐπὶ συγγενῶν συνήθως.

ἀποξενώνω σύνηθ. καὶ Πόντ. (Ἱμερ. Ὁφ. Τραπ.) ἄποξενώνω ἐνιαχ. ἀπουξινώνου Ἡπ. (Ζαγόρ.) Θράκ. Σκόπ. κ.ά. ἀποξενούχου Τσακων.

Ἐκ τοῦ μεταγν. ἀποξενῶ, ὃ ἐκ τοῦ ἀρχ. ἀποξενοῦμαι.

1) Καθιστῶ τινὰ οἶονεῖ ξένον, θεωρῶ ξένον ἐπὶ τέκνων καὶ συγγενῶν σύνηθ. καὶ Πόντ. (Ἱμερ. Ὁφ. Τραπ.) Τσακων.: Μὲ ἀποξενώσε ὁ ἀντρας μου - ὁ θεῖός μου - ὁ ἀδερφός μου κττ. Ἀποξενώσε τὸ παιδί του. Μὲ τὰ πολιτικὰ κόμματα ἀποξενωθήκαμε σύνηθ. Ποξενώνεται τὸ φηλυκὸ (οἶονεῖ καθίσταται ξένον ἀπὸ τῆς πατρικῆς οἰκογενείας) Σίφν. Τῶπ ἐπεξένωσε με ἀδελφός μ' Τραπ. Ἐπεξενώθεν ἀσ' σοῦ θείου ἀτ' αὐτόθ. Τὸ παιδί ἐπεξενώθη μας (μᾶς ἀποξενώθηκε) Ἱμερ. β) Ἀπομακρύνω Θράκ.: Οὐ γιαιτρός βούλλουσιν τὰ δέντρα γιὰ ν' ἀπουξινώσ' τ'ν ἀστένια. Μέσ. ἀπομακρύνομαι τινος, παύω νὰ συναναστρέφωμαι τινὰ Πόντ. (Ἱμερ.): Ἐπεξενώθεν ἀσ' σὴ γειτονίαν ἐμουν. 2) Ἀποξενῶ τινὰ τῆς πατρικῆς περιουσίας, ἀποκληρώνω Ἡπ. (Ζαγόρ.) Κρήτ. κ.ά.: Ἐποξένωσε τὰ παιδιὰ δου κ' ἤδωκε τὸ πρᾶμα δου ᾽ς ἕναν ἀνιρὸ δου Κρήτ.

ἀποξενώτερος ἐπίθ. Πελοπν. (Λακεδ.)

Ἐκ τοῦ ἐπίθ. ἀπόξενος καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ώτερος.

Ὁ μὴ στενὸς συγγενής: «Τὸ Σάββατο τὸ ἐσπέρας συναθροίζονται εἰς τὸ σπῖτι τοῦ γαμπροῦ οἱ κεκλημένοι φέροντες οἱ μὲν στενοὶ συγγενεῖς πέντε ἕως ἑπτὰ πίττες, οἱ δὲ ἀποξενώτεροι δύο ἕως τρεῖς» (ἐκ περιγραφῆς γάμου).

ἀποξεξυπνῶ Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. ξεξυπνῶ.

Κοιμώμενόν τινὰ ἐξεγείρω, ἐξυπνίζω τινὰ: Μὲ τσοὶ φωνῆς μ' ἐποξεξυπνήσανε.

ἀποξεραίνω κοιν. καὶ Πόντ. (Τραπ.) ἀπουξιραίνου βόρ. ιδιώμ. ποξεραίνω ἐνιαχ. πουξιραίνου ἐνιαχ. βόρ. ιδιώμ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. ξεραίνω.

1) Ξηραίνω ἐντελῶς: Ἐσὺ δὰ τσοὶ ἀποξέρανες τσοὶ σμαρίδες Θήρ. Ὁ κῆπος θέλει πότισμα, γιὰτὶ δ' ἀποξεραθοῦν οἱ-ῖ-ἀγουρῆς Κρήτ. β) Μέσ. μένω κατάπληκτος ὑπὸ αἰφνιδίας τινὸς εἰδήσεως ἢ ὑπὸ λύπης Κρήτ.: Ἐποξεράθηκα ὁδε δό' κουσα. Ἐποξεράθηκεν ὁδὲν ἤκουσε πῶς ἐσκοτώθηκεν ἀδερφός τση. Συνών. ξεραίνομαι (ιδ. ξεραίνω).

2) Μέσ. παύω νὰ εἶμαι ξηρός, γίνομαι ὑγρὸς τέως ξηρὸς ὦν Πόντ. (Τραπ.): Ἐπεξεράθαν τὰ φύλλα ἀπέσ' ᾽ς σὸν νερόν.

ἀποξέραμμαν τό, Πόντ. (Τραπ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀποξεραίνω.

Μεταβολὴ τῆς ξηρότητος εἰς ὑγρότητα.

ἀποξεραμμός ὁ, ἀμάρτ. ἀπουξεραμ-μός Μεγίστ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀποξεραίνω.

Κατάπληξις: Φρ. Ἐξὶ καὶ ξερὸ καὶ ἀπουξεραμ-μός! (ἐνν. νὰ σὲ πιάσῃ! Ἀπάντησις πρὸς τὸν ἀποκρινόμενον ἔ! ἔ!)

ἀποξερανίσκω ἀμάρτ. ποξερανίσκω Κύπρ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. ξερανίσκω.

Μαλακῶν ξηρόν τι πρᾶγμα: Τὸ ζυμᾶριν ἐν' πολ-λὰ σκληρόν τῶαί ποξερανέ το κομ-μάτιν.

ἀποξερνῶ πολλαχ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. ξερνῶ.

Ἐκβάλλων δι' ἐμετοῦ τὸ περιεχόμενον τοῦ στομάχου παύω πλέον νὰ ἐμῶ: Ὅσα ἔφαγε τὰ ξέρασε καὶ τὰ ἀποξέρασε.

ἀπόξερρος ἐπίθ. πολλαχ. καὶ Πόντ. (Κερασ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ἐπίθ. ξερός.

Κατάπληκτος ἐνθ' ἀν.: Φρ. Ξερός καὶ ἀπόξερρος! (ἐνν. νὰ μείνῃς! Ἀπάντησις πρὸς τὸν ἀποκρινόμενον δὲν ξερώ) Θήρ.

ἀποξερριζώνω πολλαχ. ἀπουξερριζώνου ἐνιαχ. βόρ. ιδιώμ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. ξερριζώνω.

Ἐκρίζω ἐντελῶς, ἀφανίζω: Ἄσμ.

Τὶ βάρεσε τὸ μόλεσμα καὶ ἡ κακειὰ χολέρα

κ' ἐκεῖ ὁποῦ θελ' εὐρεῖ τρεῖς παίρνει μόνο τοὺς δύο | . . . καὶ ὅπου εὐρη ἕνα μοναχό, τὸν ἀποξερριζώνει

ἀποξερρίχνω ἀμάρτ. ἀποξερρίχνου Τσακων.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. ξερρίχνω.

1) Ἀπορρίπτω, ἀποβάλλω. 2) Ἐνεργῶ ἢ πάσχω ἔκτρωσιν. Συνών. ρίχνω.

ἀποξεσκίδι τό, ΚΠΑλαμ. Ἀσάλ. ζωή 2 101

Ἐκ τοῦ ρ. ἀποξεσκίζω καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ίδι.

Τὸ διὰ τῆς σχίσσεως ἢ ἀπορρακώσεως ὑπόλειμμα, ράκος: Ποίημ.

... Τὰ ἴδια

ποῦ ἦτανε οἱ χιτῶνες καὶ οἱ πορφύρες μου, ἀπομεινάρια ἀπάνου σας καὶ ἀποξεσκίδια».

ἀποξεσκίζω πολλαχ. ἀπουξισκίζου βόρ. ιδιώμ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. ξεσκίζω.

1) Σχίζω ἐντελῶς: Ἦταν σκισμένο τὸ παντελόνι του καὶ ἀποξεσκίστηκε. Μὴν τὸ ξαναφορέσῃς ἀμπάλωτο καὶ ἀποξεσκιστῇ. 2) Μέσ. μεταφ. ἀποβάλλω πᾶσαν αἰδῶ, ἀπαισχυντῶ: Δὲν εἶναι νὰ τὴν μπάζῃς σπῖτι σου, γιὰτὶ ἀποξεσκίστηκε (κατήντησε μοιχαλὶς).

ἀποξεσκολίζω Κρήτ. Κῶς κ.ά.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. ξεσκολίζω.

Παύω φοιτῶν εἰς σχολεῖον ἐνθ' ἀν.: Εὐτὸς ἀποξεσκόλισε, δὲ δοῦ χρειγιάζουδαί ἄλλα γράμματα Κρήτ.

ἀπόξεσμα τό, Κάσ.

Τὸ μεσν. οὐσ. ἀπόξεσμα.

Τὸ διὰ τῆς ξέσεως λαμβανόμενον, ξέσμα: Ἀπόξεσμα τοῦ βαρελλιοῦ.

ἀποξετέλειωμα τό, Κρήτ. (Κασιδ. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀποξετελειώνω.

